

ABSTRAKT

Práce se zabývá divadelní tvorbou mentálně postižených herců. Jejím cílem je prozkoumat a popsat proces tvorby divadelního představení v zájmovém útvaru a zhodnotit na pozadí teoretických poznatků přínos dramatické tvorby pro osobnostní a sociální rozvoj zúčastněných osob s mentálním postižením. Práce nejprve připomíná specifika a klasifikaci mentální retardace a seznamuje s expresivními terapeutickými přístupy ve speciální pedagogice. Velká pozornost je věnována terapiím pracujícím s principy dramatu, dramaterapii a zvláště teatroterapii, která akcentuje výsledek tvůrčího procesu – divadelní představení. Divadelní tvorba v rámci těchto expresivních terapií čerpá z dramatické výchovy, proto jsou představeny také její základní principy a metody. Pomocí nástrojů kvalitativního výzkumu - pozorování a rozhovorů s účastníky tvůrčího procesu - je nahlížen proces tvorby divadelního představení od zkoušek po premiéru. Výzkum byl realizován v pražské organizaci zabývající se volnočasovými aktivitami pro mentálně postižené. Nasbíraná data z pozorování zkoušek i výsledného představení a z rozhovorů s herci, lektory i diváky jsou interpretována na základě odborné literatury z psychopedie, z oblasti terapií ve speciální pedagogice a z dramatické výchovy. Práce se pak pokouší o jisté zobecnění poznatků v oblasti divadelní tvorby mentálně postižených. Ukazuje se, že smysluplné aktivity uměleckého zaměření poskytují mentálně postiženým cenný prostor pro realizaci, vlastní rozvoj i společenskou integraci.